

DZIENNIK KUJAWSKI

Dziennik Kujawski
wychodzi codziennie z wyjątkiem poniedziałków i dni poświąt.
Przedpłata ćwierćroczna
na »Dziennik Kujawski« wraz z dodatkiem tygodniowym
»PIAST«, wychodzącym co sobotę, wynosi na pocztach 1,25 m.,
z przyniesieniem z poczty do domu 1,65 mk.,
w miejscu 1,25 m., z przyniesieniem do domu 1,45 m.
W Austro-Węgrzech 2 korony, w Król. Pol. 70 kop. kwartalnie.
Pod opaską: (przesyła raz w tygodniu) w Niemczech 2,00 mk.,
w Austro-Węgrzech 2 korony 40 hal., w Ameryce 1 dolar kwartalnie.
Pojedyncze egzemplarze sprzedaje się po 5 fen.

Za redakcją odpowiedzialny
Roman Wojtkowski w Inowrocławiu.

Rękopisma
nadesłane do redakcyi, nie zwracają się, ale się niszczą.
Listy nadsyłają należy franko pod adresem:
Redakcyja i ekspedycyja »Dziennika Kujawskiego«
w Inowrocławiu, ul. Fryderykowska nr. 8.

Cena ogłoszeń: 1) 10 fen. za wiersz pettowy lub jego miejsce;
2) 25 fen. na pierwszej stronie przed tekstem.

Nr. 248.

Inowrocław, niedziela 27 października 1901.

Rocznik IX.

Na listopad i grudzień
DZIENNIK KUJAWSKI
wraz z dodatkiem »Piast«
kosztuje na wszystkich pocztach
tylko 84 fen.
z odnośzeniem do domu 1,12 mk.

Nadmieniamy, że n'ebawem będziemy odbi-
jać pismo nasze
nowymi członkami
na nowej, motorem pędzonej maszynie.

J. Zalewski, Inowrocław
ma zaszczyt donieść uniesienie o nadejściu
wszelkich nowości na ubrania, pałta,
burki sławuckie itd. na sezon bieżący i poleca
takowe po niebawale tanich cenach.
Ulica Zygmunowska, 2660
dom własny naprzeciw hotelu Basta.

Przegląd polityczny.
INOWROCLAW, dnia 26 października 1901.
Parlamentarna sytuacja w Wiedniu
pogorszyła się i znów wyszły na jaw trudności
jakie ma przed sobą wewnętrzna polityka nad
Dunajem. Obrady w ciągu ostatnich dni były
beźproduktywne i machina parlamentarna nie
obce funkcjonować prawidłowo. Skandale są
znówu na porządku dziennym. Wobec tego pre-
ses gabinetu dr. Koszbar widzą, że uwalenie
budżetu przed Bożem Narodzeniem jest prawie
niemożliwe, wyjechał do cesarza, aby przedsta-
wić mu położenie rzeczy, i grozi, że ustąpi ze
swojego stanowiska, jeżeli wszechwładny i Czesi na-
dł będą terroryzować Izbę i zapobiegają ustawo-
dawczym jej pracom. Gdyby rzeczywiście do
tego przyszło, prawdopodobnym następstwem
byłoby rozwiązanie Izby, choć i jest rzeczą
wątpliwą, czy nowy parlament byłby wiele in-
nym w składzie. Główna wina za ten stan rze-
czy spada na wszechwładców. Umiarkowań ze-
tywoty niemieckie uchwały też datę do tego po-
łożonemi siłami, aby umożliwić przeprowadzenie
na czas projektu budżetowego.
Z ostatnich wiadomości wynika, że groźba p.
Koszbera odniosła skutek, bo po naradzie mar-
szalka Izby z partiami wyższość wnioskodawcy
z wyjątkiem ceskiego radykała cofnął swe wnio-
ski, które uważał za nagłą. Kolo polskie uwa-
ża, według »Ocasu«, za najważniejszy postulat
zaprowadzenie języka polskiego jako
urzędowego w wydziale poczt i telegrafów
w Galicyi.
Traktat z Rosyą, dotyczący Mandżurii,
przyjął dwór chiński z rezerwową. Wicekról
Czang-szi-tung i inni wicekrólowie prowincyi po-
łudniowych robili mu przedstawienia z tej przy-
czyny, lecz na to zapytał ich cesarz, jakimi
srebrkami mają się Chiny opierać przemocy i za-
paniom Rosyi i jakie widoki pomocy są ze strony
Anglii i Japonii. Podobno cesarsowa-wdowa ży-
wiąc sobie wejść w przyjazne stosunki z Rosyą,
która przyrzeka zapobiedz atakom mocarstw na
Chiny i wzięła cesarsową-wdowę w opiekę w
Pekinie.
Traktat mandżurski więc jest tryumfem polityki
rosyjskiej a niepowetowaną klęską dla Chin, któ-
re dziś oświadcza Rosyja zupełnie. Bo posła-

dając Mandżurją, nie dopuszczając mocarstw do
Chin, które raz wycofały wojska nie zdobędą
się chyba już na inną kosztowną, zamorską wy-
prawę, wreszcie »opiekując się« dworem chińskim
czyli posiadając dominujący wpływ na bieg
spraw publicznych — Rosyja stała się panją ce-
sarstwa chińskiego, co da się we znaki handlowi
Anglii, Japonii i Niemcom. Dwa pierwsze mocar-
stwa nie ukrywają się z oburzeniem, ale Niemcy
— licząc się lekko z swym potężnym sąsia-
dem — nie śmiały nawet podnieść głosu i zapro-
testować przeciw zaborem rosyjskim w państwie
Niemieckim.

Francuskie gazety konserwatywne, któ-
re jeszcze niedawno wypowiadały się przeciw
związki z Rosyą, zmieniły ton wskutek obja-
wów narodowego entuzjyzmu, okazującego się
w całej Francji z powodu odwiedzin rosyjskiej
pary monarchyj. I tak za przykładem monar-
chicznej gazety »Soleil«, organ bonapartystów
»Autorité« wydrukował podpisany przez redakto-
ra swego, Cassagnosa, artykuł p. t.: »Francya
i Rosyja«, w którym wybitny ten pisarz i depu-
towany powiada: »Tak dziś jak i poprzednio je-
steśmy gorącymi i szczerymi stronnikami przy-
miernia z Rosyą i oświadcza, że rozszerzenie
tego byłoby niepowetowaną szkoda. Tylko
przywrócić to może jeszcze uchronić Francją od
niebezpiecznego dla niej doobrotu i pomogło
uż nam w sprawie rozszerzenia naszej polityki
kolonialnej.

Podług telegramu z Montessu-les-mines we
Francji, ogłosił prefekt departamentu Saone et
Loire ze względu na mający wybuchnąć strejk
nakaz, aby wszyscy, posiadający wojskową broń
odstawili ją w przedziale trzech dni w miarostwie
lub na polce. Do tego czasu złożono wskutek
wezwania 30 (!) strzelb. Jest to znamienne dla
całującego w tym obwodzie ducho, mianowicie
wobec tej okoliczności, że delegowany z Monteeau-
les-Mines zapowiedział na 1 listopada z pewno-
ścią wybuch strejku.

Biskup Metz ks. Benler złożył w środę
w południe w Nowym pałacu pod Poisdamen
przysięgę w ręce cesarza. Przy tym uroczystym
akcie byli obecni następcy tronu, namiestnik Lo-
taryngii, minister Koeller, kanclerz hr. Etilow i
inni dostojnicy wojskowi i cywilni.

Na przemówienie biskupa odpowiedział ce-
sarz, że po raz pierwszy biskup z Metz w tak
uroczysty sposób składa przysięgę w zamku ce-
sarzkim. Cesarz wyrażał dalej swoje zadowole-
nie, że właśnie on, biskup Benler, powołany zo-
stał na to ważne stanowisko i że sprawa obsa-
dzenia biskupstwa została wreszcie doprowadzoną
do szczęśliwego załatwienia. Nie wątpi też, że
biskup spełnił będzie swoje trudne posłannictwo
z korzyścią dla rządu i dla niemieckiej ojczyzny.

W sprawie porwanej przez opryszków
bułgarskich misyonarki amerykańskiej
miss Ellen Stone telegrafują do »Daily Tel.« z
Waszyngtonu, że władze amerykańskie, wyzer-
pały wszelkie środki ku ocaleniu panny Stone,
nie nie uzyskawszy. Ze składek nie wpłynęło
jeszcze tyle, ile rozbójnicy żądają tytułem okupu.
Teraz rozchodzi się nawet pogłoska, jakoby ban-
dyci porwali misyonarkę z tajnego polecenia Ab-
dul Hamida, który mógł się rzekomo za kłopoty,
jakie mu urastają z wdzierstwa do Turcyi misyi
amerykańskich. Dziwczą też wersję podało naj-
przód pismo średnie »Więczerza Poczta«. —
Towarzyszka misyonarki pastorowa Zilka, którą
bandyci również porwali, podobno w niewoli
umarła.

»National Zig.« potwierdza z gładną już po-
daną wiadomość, że projekt połączenia Krety

z Grecyą postąpił już o tyle naprzód, że Rosyja
przyjęła go do wiadomości. Nieprawdą natomiast
ma być, jakoby Rosyja z propozycyą w tym kie-
runku wróciła się do innych mocarstw gwaran-
cyjnych.

Brak przytuliska katolickiego.

(Korespondencyja »Dalen. Kuj.«)

Poznań, dn. 25 paźdź.
Gazety doniosły o wykończeniu gospody dla
robotników i rzemieślników w tak zw. domu św.
Józefa położonym przy kościele podominikańskim
przy zbiegu ulic Dominikańskiej i Szewskiej.
O korzyściach moralnych, jakie gospoda ta
przyniesie może tym warstwom ludności polskiej,
dla których jest przeznaczoną, wspominał już
»Dziennik Kuj.« obszerniej w numerze piątko-
wym. Natomiast nie wyozłotałem do tego czasu
w żadnym piśmie bliższych szczegółów tyżących
się praktycznego urządzenia tej gospody. A
punkt ten jest, zdaje mi się najcierwziej i najwa-
żniejszy. Bo tylko wtedy, jeżeli instytut ten od-
powiadać będzie warunkom materialnym jakie
przy urządzeniu i prowadzeniu go konieczne
trzeba mieć na oku, można się spodziewać, że
wypłyną z niego zamierzone korzyści moralne.
Osoby zajmujące się powołaniem do życia tej
gospody, są bez wątplenia najlepszymi chęciami
ożywione i posiadają też odpowiednie doświad-
czenie ale że sprawa ta nie jest tak łatwą, jak
się na pozór wydaje, dla tego nie od rzeczy mo-
że będzie wskazać na inne podobne zakłady,
któreby mogły pod niejednym względem
posłużyć za wskazówkę, jak sprawą tą pokiero-
wać. Mam tu przedewszystkiem na myśli nie-
mieckie gospody, tak zw. Herberge zur Heimath,
z których jedna znajduje się także w Poznaniu
przed bramą berlińską. Założycielami ich jest
grono niemieckich pastorów, zamieszkałych w
rozmaitych stronach Niemiec, którzy się zawią-
zali w towarzystwo czy spółkę, przybierając do
tego także osoby świeckie.

Gospodarze tych gospód są tylko zarządczo-
mi i stoją pod bezpośrednim dozorem tego to-
warzystwa lub jego ściślejszymi wydziałów.
Pomniejsze prywatne gospody, jakie jeszcze
po miastach i miasteczkach istnieją, były i są po-
czątki jeszcze dzisiaj śledzielkiem wstrętnych oby-
czajów i źródeł demoralizacyi wędrownych rzemie-
ślników i robotników, którzy na przebywanie w
nich są skazani. Aby z temu zapobiedz i dla lu-
dzi tych stworzyć lepsze i pod każdym względem
korzystniejsze miejsce wstępu i noclegu, po-
kładano po bardzo wielu niemieckich miastach
domy gościnne zwane, jak już powiedziano Her-
berge zur Heimath, któreby przedewszystkiem
zaspokajały potrzeby ciała tych wędrownych ży-
wiołów w sposób troskliwszy i rzetelniejszy, niż
te zwykłe spelunki, zowiąc się gospodami rze-
mieślniczymi, gdyż tylko w ten sposób można
pod tym względem działać skutecznie. Jeżeli się
ludziom tym nie poda pewnych korzyści, znie-
walających ich do unikania tych pokatnych gos-
pód, to rzecz naturalna, że wola pozostać w
tych ostatnich, gdzie jest pobyt zupełnie swobo-
dny, niż szukać innych, gdzie panuje pewien
przymus i gdzie im się nakładają obowiązki pre-
strzegania pewnych przepisów.

Przy sposobności należytego zaspokojania
potrzeb cielesnych, mają zarządcy tych domów
(Herbergswaier), otrzymujący przed tem należyte
przygotowanie, obowiązek wpływają na tych lu-
dzi także duchowo, przyoznaczają się do rozbudze-
nia w nich i zachowania uczuć religijnych i po-
budzać wogóle do życia statecznego, wstrzemi-
śliwego i pracowitego. Ze orłowiek, który znaj-
duje należyte zaspokojenie swoich potrzeb cie-
lesnych, staje się przystępniejszym dla wpływów
moralnych, wychodzących z tego samego źródła,
co pleczolowitość o jego byt materialny, to jest

rzeczą zupełnie naturalną. Ożłówek pozostał zawsze więcej dbałym o potrzeby ciała niż ducha, i z tem każdy liczył się musiał, kto chce na szersze masy ludu wywierać wpływ w kierunku umoralniającoym.

Zakłady te są, jak można się przekonać z istniejącego tutaj przed bramą berlińską, w rowo urzędowe i pod pewnym względem rzeczywiście dobroczynne. Można tu n. p. dostać już za 20 fen. łótkę z dostatnią pościelą. Są naturalnie i droższe, mianowicie po 80, 50 i 75 fen. Wspólne sypialnie mieszczą się w przestronnych i czysto utrzymanych pokojach lub salach.

Strawy i napoje, które w lokalu gościnnym gospody podają, są pożywne, smaczne i do zwykłych wymagań ludzi tutaj przybywających zastosowane a przytem istotnie tanie. Napoje upajające są wykluczone, z wyjątkiem bawarskiego piwa, które jednak pojedynczym gościom tylko w małej ilości się sprzedaje. Kawy z mlekiem dostać można przez cały dzień za opłatą 5 fen. za filiżankę.

Wszelka nieświstość jest surowo zakazaną. Przepisy jakich w domu tym przestrzegać należy, są w izbie gościnnej wywieszono. Prócz kilku pism politycznych i innej literatury wyłożone są mianowicie pisma fachowe, zawierające podaż pracy (n. p. tak zw. Arbeitsmarkt) Zarządca załatwia także z obowiązku i bezpłatnie stróżnie prace, przyjmując ustnie lub piśmie, od miejscowych i zamieszkałych majstrów zamówienia robotników i ogłaszając miejsca wolne w lokalu ustnie lub przez wypisanie ich na tablicy na ten cel wywieszono. Wszystko to dzieje się w wzorowym porządku.

Gospody te mają naturalnie charakter wybitnie ewangelicki. Modlitwy, odbywające się o rano i wieczór (którym przewodniczy zarządca domu) odmawiane bywają tylko dla ewangelików. Nie wywiera się jednakowoż na nikogo nacisku, aby na takiej modlitwie był obecny.

W gospodzie tutajszej przebywa jednak zwykle większa połowa katolików i z tych znaczna część w modlitwach tych bierze udział.

Nie ulega więc wątpliwości, że takie gospody ewangelickie mogą wywierać wpływ ujemny na młodych katolików rzemieślników, którzy się zwykle parę lat o nie coterają, jako też na licznych wędrownych robotników i przyczyniać się do osłabienia i zacierania odrębności religijnych a tem samem wogóle do zubożenia w wierze i odzrzeczenia.

Nato władza duchowna zarówno jak dobroczynne, obywatelskie kół naszego społeczeństwa powinny zwrócić baczną uwagę i pomyśleć nad stworzeniem podobnej gospody opiekuńczej i to tak dla katolików jak ewangelików, gdzie jednakowoż jak to z natury rzeczy wynika, przeważnie udawaliby się katolicy.

Piękną i pożyteczną instytucją jest »Dom św. Józefa«, ale mojem zdaniem jeszcze potrzebniejszą przytułiskiem w rodzaju powyżej opisanej gospody ewangelickiej.

Uwagi i głosy prasy.

Przeciw elementarzom polskim piorunują »Pos. Zic.« z tego powodu, że dziełci znajdujący w nich wiadomości z dziejów Polski. Podobnie jak dyrektor Preuss z Chelmska, »Posenka« zdaje się uważać, że młodzież wie więcej o przeszłości swego narodu, jak powinna. Wiadomości z tego jak wrogowie lekają się ksiągki polskiej i to powinno nam posłużyć za wskazówkę, zachęcić nas do czytania, kształcenia siebie i dzieci oraz przekonać nas jak cenną rzeczą jest elementarz, kiedy Niemcom się aż wydaje, że za graża państwu pruskiemu. Najlepszą też odpowiedź naszą będzie, gdy będziemy przestrzegali, aby pod każdym dachem znajdował się elementarz w ręku dzieci.

Samowola inspektorów szkolnych występuje na jaw coraz jaskrawiej. »Wielkopolska« dowiaduje się, że w niektórych szkołach ludowych zmniejszono liczbę godzin nauki religii a w niektórych innych zmieniono porządek nauk tak, że nauka religii nie odbywa się na początku lecz na końcu przedpołudniowej nauki, gdy umysł dziecka jest już zmęczony kilkogodzinny wysiłkiem. Duszpasterze, odsunęci od kontroli nad szkołą, oresto o zmianach tych nie nie wiedzą. W jednym wypadku pleban przesał zażalenie do rejeney i i otrzymał odpowiedź, że inspektor szkolny zarządził odpowiednio zmiany. Lecz napróżno oszkało pożądaną zmiany przez trzy miesiące. Więc pleban udał się z zażaleniem do naczelnego prezesa, który odpowiedział, że naucozytel nie zaprowadził dodatkowej, trzeciej godziny nauki religii, bo wskazówek nie zrozumiał. Tak tedy wreszcie stało się zadość rozporządzeniu władz wyższych.

Znakiem czasu jest, że inspektor-hakatyta osmiela się działać wbrew rozporządzeniu władz wyższej, ponieważ nauka religii jest mu solą w

oku, i dalej wbrew woli rejeney nie zarządza od powiednie zmiany. I to się dzieje w Niemceob, gdzie tyle się słyszy o subordynacyi i rygorze! Istotnie pięknych inspektorów wychował sobie pruski system szkolny!

Robotnik o socyalizmie. »Wiarus Polski« podaje opis doświadczeń między socyalistami pawnego robotnika Niemca:

Socyalista starają się systematycznie wytepić wiarę w wyższą istotę. Nie uda się to wprawdzie, ale to ich usławiania naratają ożłowieka na ożłgie waiki wewnętrzne. Na te ożłgie waiki wewnętrzne naratanie są mianowicie ci, którzy się głąbiej zastanawiają, a nie malpują bez wazyet kiego n edowalarków. Wiem z własnego doświadczenia, jakie wątpliwości zaczęły mnie ogarniać, gdy oboowanie z ludźmi bez waiary zachwiałam ja we mnie.

Program socyalistów powiada: »Religia jest rzeczą prywatną. Ba, gdyby ona była rzeczą prywatną! Ale nie tak jest, socyalści drwią i naśmiewają się z ludzi, którzy w sprawach waiary innego są, niż oni, przekonani. I na mnie przyszła chwila, w której mi się zdawało, że jestem ateuszem, i w której postępowaniem, jako ateusz; tak n. p. przez kilka lat nie byłem w żadnym kościele.

Doch niewiary wywołał we mnie równocześnie ducha niezadowolenia. Bez miaru i pokroju zmienialem moje miejsce, uczulem szaloną nienawiść do klas posiadających. — Z natury gorącego usposobienia wahałem się w siebie jad różnorodniejszych mów i broszur, aby jaż ten rozszerzył wśród mego otoczenia. Opuszczałem kilka krotkie me stanowiska, aby być panem swej woiły, aby nie dać się wyżytkiwad! Niezadowolenie rosło we mnie dopóty, dopóki mi oczy się nie otworzyły i nie przekonałem się, że najlepiej pilnować swej roboty. Jako socyalista nie jest się zadowolony z tego, co się ma, i widzi się w każdym zadowolonym niesumiennego wywyższenia, biurokrata, ogłupiciela ludu lub olewanego robotnika.

Kto zaś dobrze, zastanawiając się, dotrze do jądra rzeczy, widzi, że jest ofiarą wielkiej omyłki. W partyi nie wazyczy znajdując miejsce; kto się nie prze naprzód, z pewnością tam nie wyplynie. Kto nie jest gruboskórnym strzeberem dojdzie do przekonania, że nie zyskał nic, a stracił wiele; Utracił bowiem wiarę w dobro i spokój wewnętrzny.

Rolnictwo, handel i przemysł.

Mogilno. Nad majstakiem kupca p. J. Bojanowskiego we firmie F. Stark Nast. ogłoszono konkurs. Zawiadomość masy konkursowej mianowano kupca p. Hermanna Landaua, który przyjmuje zgłoszenia wierzycieli do dnia 30 listopada.

Fabryka jezusa na Wildzie ma objąć bank Schöff hausena w Berlinie, który jest wierzycielem hipotecznym fabryki. W tej sprawie toczą się rokowania, które w tych dniach mają się ukończyć.

Kraczy banków niemieckich i na naszem Poznanskiem się objęły, i to ze szkoda niedojnego obywaici, który przez to kompletnie się zrujnuje, gdyż subna sta granic za przym. Oż banki niemieckie, hipoteczne wypowiedziały posiadzicielem kamionie pieniadze i sądzają natychmiastowej wypłaty. W tym kwartale pewien bank berliński wypowiedział wszystkim tym pieniadze, którzy ożoń jeden dzień później jak zwykle, procent zanotali. W Poznaniu, o ile wiemy, okolo dziesięciu obywaiciel to samo się przytrafiło. Ostregamy prasto interesowanych, aby punktualnie procenta pialli, nie chcąc się na stracie, albo co gorzsa na supelną ruinę narazić.

Poprawa ustawy o kasach chorych. Niedawno temu odbył się zjazd centralnego związku miejscowych kas chorych i to w Sztutgardzie w Wyrtembergii. Brało w nim udział 134 delegatów, którzy zastępowali 1,613,263 oszonków. zastępowanych były więc duże plate miejscowych kas chorych. Zjazd zajmował się oami szkodzemi i stosunkiem kas chorych do apter. Poprawa są ustawy o kasach chorych zajmowano się tylko pobieżnie, tylko mniej donio slymi paragrafami. Wspierole wypłaca się w kasach chorych przez pierwsze 13 tygodni, a rentę inwalidzka otrzymuje się dopiero po pół roku od chwili zachorowania. Zjazd był powinien sądzić stanowisko, w jaki sposób pomódz należy chorym, którzy po 13 tygodniach nie wydro więta i dalej wsparcia z kas chorych nie otrzymują, gdyż następie 13 tygodni są oni bez wszelkiej pomocy, nie o trzymujące ani wsparcia ni renty. (Radz. Chrz.)

Ruch w Towarzystwach.

Towarzystwo gimnastyczne »Sokol« w Inowrocławiu. Z powodu od Towarzystwa nie zaletnych, zapowiadana wycieczka się nie odbędzie. Zarząd.

Towarzystwo Ciesielski katolickiej w Inowrocławiu. Posiedzenie odbędzie się w niedziele punktualnie o godzinie 8 wieczorem w lokalu posiedzeń. Z powodu sacho dających waianych spraw i obrad jest konieczne potrzebnem, aby szanowni oszonkowie się loznie sebrali.

Towarzystwo Przemysłowe w Inowrocławiu. Wycieczne sebranie naszego towarzystwa, odbędzie się w niedziele dnia 27 t. m. wieczorem o godzinie 8 w lokalu p. Merawskiego »Monopol« przy ulicy Górnjej.

Zarazem nadmieniamy iż z powodu zmiany lokalu p. Wl. Górny sloby urząd prezesa i przesał był oszonkiem naszego towarzystwa. Dla tego zawiadamiamy interesowanych iż wszelkie pisma i sprawy tyosące się Towarzystwu

stwa Przemysłowego w Inowrocławiu na ręce zastępcy prezesa J. Jańszaka nadają racyli.

Zarząd. J. Jańszak, Bronioki, Lumański, K. Marzycki, Dorezawański, Sulicki.

Kasa pogrzebowa bractwa Ol. J. Chr. odbędzie awa kwartalne posiedzenie w przysiały niedziele, dnia 27 b. m. o godzinie 4 po południu w lokalu kupca p. W. Kalkiniego naprzeciw plebanii, na które zarząd oszonków uprzejmie zaprasza.

Porządek przedsiensia jak zwykle: a) Zgajenie posiedzenia przez przewodniczącego. b) Odczytanie protokolu z ostatniego kwartalu przez sekrzarsza. c) Sprawozdanie z kasy przez kasjera. d) Sprawozdanie rewizorów z odbytych rewizyj w kasie e) Przejmowanie nowych oszonków i wykinoszenie opic oszonków. f) Waioski wolne bez uchwał.

Nadmieniamy, że towarzystwo z każdym rokiem co do lozby oszonków warasta; lisy bowiem 185 oszonków, a posiada oprócz gotówki w kasie okolo 2000 marek (na dwa wypadki śmierci jezosa kapitał 3,800 m. słozonych w banku ludowym. Zarząd.

W niedziele, d. 27 b. m. odbędzie się posiedzenie Kółka rolniczego w Liszkowie po niezapracach o 8 godzinie na które uprzejmie zaprasza wszystkich oszonków. Zarząd Kółka.

Tegoroczne Walne Zebranie wyborze na powiat Mogilnicki odbędzie się w Pakoście w nia d. 27 października o godzinie 5 po południu na sali p. Holewskiego.

Na porządku obrad: Sprawozdanie Kola sejmowego, Kola parlamentowego, Komitatu powiatowego, sadu honorowego, Urupienienie organizacyi wyborczej w powiecie, Sprawy powiatowe i woioski. Stanowchy Posłów, Prezesów i Delegatów waianych okrogów wyborczych, powiatowców na sebranie to sprawy mie zaprasza. Mogilno, dnia 7 października 1901 Komitet wyborczy na powiat Mogilnicki, Ks. Wawrzyniak, przewodniczący.

Walne Zebranie Towarzystwa Pomocy Naukowej na powiat Mogilnicki odbędzie się w niedziele, dnia 27 października o godzinie 5 po południu na sali p. Holewskiego w Pakoście, na które nialnie zaprasza Komitet.

Porządek dzienny Walnego Zebrania: 1. Zgajenie posiedzenia. 2. Wybór przewodniczącego sebrania. 3. Sprawozdanie z ostatniego Walnego Zebrania w Gemblach. 4. Surawordanie z Walnego Zebrania w Poznaniu i wybór delegata. 5. Surawordanie Podskarbiego. 6. Objasnienie sprawozdania dyrektora z r. 1900. 7. Odczyt o pracy. 8. Wybór delegata do Poznania. 9. Przejęcie nowych oszonków. 10. Zbieranie składek. 11. Waioski oszonków. **Walne Zebranie** Kółek rolniczych powiatu wrocławskiego odbędzie się w Wreszeli dnia 27 października.

Wiadomości miejscowe i potoczne.

INOWROCLAW, dnia 26 października 1901.

Dalszej w nocy okolo godziny 3-iej powstał przy ulicy Bakolej w posiadzci mistra stolarskiego p. Max Ringera ogień. Puzar wybuchł w tylnych zabudowaniach, gdzie się mieściły warsztaty remizy i składy matoriałów stolarskich. Budynki te w znacznej ożoeli uległy zniszczeniu i spaliło się również dużo sapażów drzewa. Straż ogolnowa ograniczyła ogień na zabudowania podwórwa. Przychylna nie jest jezosa dobladnie wiadoma.

Termin spoziebowania dawlejszych formularzy do listów frachtowych dla przesyłek na koleje żelazne, przedlżono do 31 grudnia rb. Od tego czasu są tylko nowych formularzy będzie można używać.

W jednym ze średnich miast Kalesstwa (6000 mieszkańców), w dozrej i szanownej okolicy mogły odwozać Polak znaleźdć pewne strzymanie. W miejscu jest jeden adwokat żyd, który ledwo pracy może podoląć. W sągadzaniu o 2 milie odległym, bardzo handiowem mie steczku (przeszło 3000 mieszkań), mającym a pierwsze miejsce polaczenie kolejswe, jest również 1 adwokat Niemiec, ożerający się takte wielką praktyką. Przy każdym z tych sądów jest dwóch sądzów. Praktykę można wygodnie przy obydwóch sądach wykonywać.

Na sycozale udzielił redakcyja pisma naszego bliższych szczegolów.

Nowe wzdalanie gimnazystów. »Gaz. Tor.« odbiera wiadomość z Chelmska, że na mocy pisma od rady szkolnej, dyrektor wydalil pp. Bernarda Filarskiego i Leo na Pikarskiego, oszonków w procesie toruńskim, którzy powrócili na lawę szkolna. A prymarosowi Janowi Sierakowskiemu, ktoriemu sad sąd nagażo, szegozono, że są najmlodsze przewielnienie zostanie takte wydalony. Oż myśleć o tych karach władzy szkolnej? Wypowiedzieliśmy już o tem nasze zdanie i sąsimy, że nowe przedsiadowanie to przyczynia się do chętnego składanca dawk na rzecz tej uolnioney, polskiej mlodszy.

Krynica. Tutejsza politya nkasata kupcom ponować polskie giełdy a natomiast wypisał imiona niemieckie. P. Bonowicz Stanisław Bochacz, mistra szewski, posiadający szarem skład obuwia, i rzaznik Józef Kamierczak naplan polskiego nie usunęli i zostali sa to szkami na karę pieniadza. Panowie ci odwołali się do sądu okrogowego i będą sprawy swych dochodzil przez wazyet sokie instancye.

W ostatnim numerze »Przewodnika Spółek« czytamy następujące saszewanie: »Stanowne Spółki wyswamy o szpiczenie składek do Kasy Związku sa rok 1908 wedla zaliczonego wykazu i to pod adresem Banku Związku Spółek Zarobkowych w Poznaniu najpóźniej do 15 grudnia rb. Reklamacye należy nadeśledć podpisaniem do 1 grudnia rb. Mogilno, d. 4 października 1901.

Związek Spółek Zarobkowych i Gospodarozych na Poznanskie i Prusy Zachodnie Ks. Wawrzyniak, patron.

Trzemeszno. W przesyty woiasek poblogolawiosy zostal w naszym kościele waiasek malżanki mlodszy panna Marya Miłoch, córka panstwa Bolstawowskiego z Trzemeszna, s p. Stefanem Brumalskim, wiaśozicielem Katedy pod Gieblami. Aktu ślubnego dopielali ks. prob. Niedbalaki

Gasawy, który młodej panie udzielił kładę 8 kramen obracił św. Do młodzieńców przesłał od ołtarza w kościele serdecznych i wrażliwych miejscowy ks. prob. Karłowicki. Szczęść Boże młodej parze!

Gasawa Dobra ryceńska Chomiąta ślachecka pod Gasawą (powiat żniński) 8000 morgi dobrej siemi pszennej, mają być z wolnej ręki rozparcelowane i to w parcelach od 20 do 500 morgi. Kościół i szkoła w miejscu, które sroga, która prowadzi s Chomiądy do Żalin. Zgłoszenia przyjmują p. Ublich w Chomiądy pod Gasawą.

Bydgoszcz. W czwartek straszonego tu byłego kasyera a obecnie kasyera banku rezesy niemieckiej Peppersera za domniemane grube przestępstwo przesył w więzienie popelnienie na drabnych dławekatkach szkol. Pepperser miał podobno współników. Będzie to podobno a la Staroburg.

Poznań. W środę uwieszono tu murarza z Osempina, który zamieszkał tu u pewnego szwaca. Murarza stradł w Osempinie 1200 m. o czym tutajśa policya telegraficznie uwisdomiono. Krótko po przybyciu policya go stryli.

Tęgo dnia uwieszono dwie kobiety za kradzież z torbu na targu.

Wczoraj rano uświatł rekrut z 20 pułku polnej artylerii odebrał sobie życie. Nożem kieszonkowym wbił sobie ranę w szyję i przeczał prawą rękę. Okleżko ranę umieszono w szpitalu. Podał on, iż uczynił to z wielkiego wstrętu do odulgiania wojskowości.

Kościan. Wybory do rady miejskiej odbywały się dnia 24 bm. Wybrano dwóch radnych. W trzeciej klasie przeszedł kandydat polski pan Wierbiński. W drugiej klasie natomiast Polacy przepadli, chociaż przeprowadzenia polskiego kandydata było przy najświetnym udziale polskich wyborców moźebie. Stawilo się jednaków z 28 wyborców tylko 14. Nawet miejscowy ksiądz proboszcz nie przybył. Obójność taka jest istotnie trudną do zrozumienia.

Minister rolnictwa p. Pudbielski, nacelnny prezes p. dr. Blitter, prezes rejencyj bydgoskiej p. dr. Kruse, wyższy radca rejencyjny p. baron Lietzow, oraz 5 innych panów, a ministerwa iz rejencyj bydgoskiej, przybył przedwzrosty wiekorem z Bydgoszczy do Pdy, wczoraj udał się do Włocławy, potem do Czarukowa, aby się po informac w sprawach dotychczasowych interesów ekonomicznych miłośkańców rolnictwa odnośnie regulacji Nisety.

Krotoszy. Ostatni spis ludności wykazał, że miało nasze lwa ubocnie powańca liczba 12,373 mieszkańców. Pomędzy tymi jest: niewiat 6905, a 6668 mężczyzn. Według wyszania wynosi liczba katolików 8916, ewangelików 6094, sekt chrześcijański 4 i 670 żydów.

Ostrawo. W Parach chciał jeden z gospodarzy zapisać pewnemu obcemu się oja. W tym celu ponadł do kciyer, zrobił szczytność, w której wywieszona była karta z zapowiedzią oja i papier ten zamoczył. Z powodu tego ślub o 2 tygodnie się opóźnił, bo zapowiedź oja jeszcze raz wywieszoną być musiała, a zyna spotkał gwale dotkliwa kara.

Miało Dysydorci licy wśród swych mieskańców 179 milionerów. Najwyżę opodatkowany mieskańca ma rocznie milion 80 tysięcy marek dochodu, 6 licych ma rocznie 500 do 760 tysięcy marek dochodu, inni są trochę uboźsi.

Z Wajmaru donoszą, że wyłożono tam ze strony prokuratorji przeciw 23 samąnym kobietom, należącom prakawale do familli zamoczących i ogólnie powańcących, oskarzenie o aborcję. Sprawa toczy się będzie 14-go do 16-go listopada r. b. przed sądem przysięgłych w Radłphstadt.

Pomnik Ujejkiego we Lwowie. Wydał krajowy wysygnował 1,000 koron zabwency na ręce prezydenta Malchońskiego na fundusz pomnika Koruela Ujejkiego we Lwowie.

Przeziwko Niemcom w Londynie, jak stwierdza dzienniki berlińskie, panuje coraz silniejsza rozgorzeźnienie. Zakazu odbywania nabożeń w Niemczech w kapliwy St. James nie cofało, pomimo starań poselstwa niemieckiego. Zakaz ten jest tem większą obelgą, ponieważ koloni duński poswołono nadal odprawiać nabożeństwo, a kaplica St. James stoi zupełnie pustkami.

Skandal w teatrze Niedawno w teatrze rosyjskim w Włocławie grało dramat Dostojewskiego »Raskolnikow«. Aktor O'Now, grający tytułową rolę, którego zde nerwowanie swróciło p w szczechną uwagę, wyszł nagle przed rampę i zawołał: »Panowie i panie, wybaczo, ale zachowano się tego dyktora, wobec mnie jest tego rodzaju, że wydziału ma właśnie tegi polecek. Ządajcie zwrotu pieniędzy, bo dalej grać nie mogę! To wypowiadawany padł na ziemię omłdity, Zastona spadła. Publiczność rzuciła się tłumnie ku kasis, ale była już zamknięta i światła pogaszone.

Straszna scena. W poniedziałek przysydarył się w menażeryi Pazon w Paraju okropny wypadek, a stalo się to wobec licznej zgromadzonej publiczności. Uszeń Pazona Carréa produkował się z obaloinim lwem, lwica i pięciu innymi zwierzętami. Wśród tych produkuje lwica odgryza pogromy kawalek ramienia. Dyrektor Pazon chciał lwicę natychmiast wpedzić do innej klatki, przy równoczesnym otworzeniu ślony przez śluby i już miano Carré'a za uwolnionego, gdy nagle lwica się obróciła i raz jeszcze rzuciła się na pogromce, poszem opęsiła klatkę. Rany Carré'a są bardzo oklekie.

Zmarli wchlopowali mandaryni. A murska gazeta donosi, iż według opowiadań pewnego Mandarja, który się prezantł w Amur na stronie rosyjskiej z okolic Ojarkera, panuje wśród ludu taotyjskiego wiara, że dostojnicy zamieszani w ruchu bakerskim i straceni nażądzenie państw europejskich, wkrótce zmartwychwstają, a wówczas rozpocznie się wielka wojna. Niektórzy nawet — jak teier — d Mandarowie — już odżyli, w oczach nie w, zdanim »Amur, gaz. « nie dziwiono, ponieważ, jak twierdzi, trancem prawdopodobnie ludst., przedstawionch.

Stracenie Czolgosa. Czolgosz zostanie stracony dnia 29 bm. Skazanie stanowco przesył, jakoby miał współników, i powiada, że starał się u Mac Kintley'a o posade rządu, otrzywał jednakże odmowną odpowiedź.

Kalendarz. — Jutro, w niedziela, dnia 27-go października, Sabiny panny — w kalendarzu słowiańskim Witomila.

Wschód słońca o godzinie 6 minut 48 — zachód o godzinie 4 minut 40.

— Pojutrze, w poniedziałek, dnia 28-go października, Szymona i Judy — w kalendarzu słowiańskim Władysława.

Humorystyka.

Dobra pani.
— Aleś głodny jestem, pani majstrowa, gwoździł bym jądi.
— Idźcie do warsztatu i waź sobie, ale nie dajcie, żeby majster nie poznał.
Bogata fantazyja.
Lekars do pacjentki: Zaleciłbym świete powietrze i lżejszą toaletę.
Pacjentka do meża: Słyszysz! Karolu, pan doktor mówi, że powinienem jechać do wód, dla rozerwania się trochę i spawić sobie nowe suknie.

Gospodarstwo, handel i przemysł.

Bydgoszcz, 25 października. (Spraw. Isby handlowej). Pżeznienca zdrowy towar, podług jakosci 165—170 m., pośledni towar 165—162 m. Żyto podług jakosci 136—145 m. Jęczmień podług jakosci 116—122 m., dobry dowar słodowy 123—129 m. Groch na pasze 130—140 m., groch do gotowania 000—180 m. Owies 120—125 m.

Poznań, dnia 25 października 1901.

Zboża (za 100 kilogramów).	TOWAR			
	główny	średni	nieśmiały	o
pszenica	—	—	—	—
„ najniższa	—	—	—	—
„ najwyższa	14 50	14 20	—	—
żyto	—	—	—	14 28
„ najniższe	14 40	14 —	—	—
„ najwyższe	12 30	11 60	—	—
jęczmień	—	—	—	11 90
„ najniższe	12 —	11 60	—	—
„ najwyższe	—	14 —	—	—
owies	—	13 80	—	13 90
„ najniższe	—	—	—	—

NADESLANO.

Zalecamy podręczniki naukowe Plato v. Reussnera do bardzo przedkij i najłatwiejszej a gruntownej nauki języków obcych bez pomocy nauczyciela, które w r. b. świetnie wyszły z druku, a mianowicie:

»Samouczek Polsko-Francuski« kurs niższy, wydanie V te po 2 m. 70 f.n. »Samouczek Polsko-Ruski i zarzem »Rusko-Polski« kurs niższy, wydanie III te po 3 m. 15 f.n. kurs wyższy, wydanie II te po 4,05 m.

»Samouczek Polsko-Niemiecki« kurs niższy, wydanie XIX te po 1,35 m., kurs wyższy, wydanie X te po 3 m. 55 f.n. (3148)

Zę podręczniki te Reussnera, szczególnie »Samouczek Niemiecki« odznaczające się nadzwyczajną łatwością, praktycznością i użytecznością swoją, wyśladająca wielkie usługi młodzieży, i wogóle zwołownikom obcych języków od lat przeszł. 21, o tem świadczyć może przesłano 20,000 zwolenników jego metody, czyli uczniów pośrednich, posilkujących się jego podręcznikami, warstwą, ch rokrocznie i przesłało 2,000 jego uczniów obywateli, zajmujących już wybitniejszą stanowiska w różnych warstwach społeczeństwa, warstających mu swą wdzięczność i uznanie listami i pismami.

Skład u autora, Warszawa, ulica Złota 6.

Codopiero odebraliśmy transport najrozmaitszych rosyjskich tytoni

I polecamy takowe w opakowaniach oryginalnych po cenach możliwie najniższych. 3130

DOM IMPORTOWY Caesar & Feigel.

Założony 1843. Fabryka i magazyn fortepianów **Berlin Karol ECKE, Poznań.**

Pianina najnowszej konstrukcyi, uznane w kraju i zagranicą jako fabrykaty pierwszorzędne. Król. pruski medal państwowy, 14 złotych i srebrnych medali wystawowych. Pianina lepsze już od Mk. 485.

Nieustająca wielka wystawa pianin, skrzydeł i harmonii. Także Bechsteina-Berlin, Steinwaya & Sons, Nowy York, Roenisch-Drezno, Burger-Bayreuth, Mustel Pére et fils-Paryż Hinkla Ulm, Estey, U. S. A., Hofferberg-Lipsk i inni.

Instrumenta używane w wielkim wyborze. Spłata dogodna ratami — gwarancya irwała.

Poznań, ul. Rycerska nr. 39.

Interesowanych proszę uprzejmie o zwiedzenie mej interesującej wystawy. (8097)

Katalogi i cenniki darmo i oplatnie.

Świeża sarninę, bażanty, żywe karpie, hol. ostrygi, kawior astrach., świeże ananasy, winogrona, sałatkę, kalafiory, rzepkę telt., kasztany włoskie poleca 3159

K. Nowakowski. Telef. nr. 12. Znakomite śledzie

ślone (szoty) poleca **Oskar Weiss.** (3164)

Dwa mebl. pokoje są od 1 listopada rb. do wynajęcia przy ul. Studziennej 10, parter na lewo. (3150)

Max Haase. Inowrocław, ulica Fryderykowska 37. Fabryka bielizny. Specjalny skład!!! dla wypraw ślubnych i dziecięcych. Kompletne wyprawy dla dzieci po 35, 50, 75, 100 do 500 marek. Wyprawa dla dzieci za 35 marek jest obecnie w moim oknie wystawnem wyłożona i zawiera:

12 koszulek,	3 poduszki długie,
12 jacek,	1 wyspę do tychże,
12 pieluszek,	1 spodek,
3 szwambojki,	1 wyspę do poduszki,
2 powojniki,	2 powłoki na poduszki,
1 gumową podkładkę,	2 powłoki na pierzynę,
1 prześcieradło do kąpieli,	3 prześcieradła,
1 parę bransoletek,	1 czepeczek do chrztu.

Wszystko gustownie odrobione. Rzetelna obsługa. Stałe ceny.

Fabryka i największy skład gotowej garderoby meźkiej i dla chłopców. Hurtownie! Wielki skład sukna. Detalcznie!

Materye krajowe i zagraniczne. — Sprzedaż z lokala bardzo tania. Pracownia eleganckiej garderoby pod kierownictwem pierwszorzędnego rutynowanego krojczego. Wielebnemu Duchowieństwu polecam dobry krój rewerend!

K. Kużaj, Inowrocław, Rynek 21. Główny skład: Poznań, Wrocławska ulica 13-14.

Bekanntmachung!

Aus der Stadtverordneten-Versammlung, welche aus den Herren:

- Wahlperiode bis 31. Dezember 1901.
1. Sanitätsrath dr. Rakowski	I. Abtheilung
2. Barquier Salomonsohn	
3. Zimmermeister Volkmann	
4. pr. Arzt dr. Krzymiński	II. Abtheilung
5. Kaufmann Rosenfeld	
6. Kaufmann J. Sandler	III. Abth.
7. Rechtsanwalt Latte	
8. Fleischermeister Bochfiński	
- Wahlperiode bis 31. Dezember 1903.
9. Geh. Bergrath Besser	I. Abth.
10. Rentier Schröter	
11. Commerzienrath Jul. Levy	II. Abth.
12. Director v. Grabski	
13. Kaufmann Beyer	III. Abth.
14. Geh. Sanitätsrath dr. Fomer	
15. Kaufmann Grosman	
16. Thierarzt Czapla	I. Abth.
17. Kaufmann Louis Latte	
18. Kaufmann Hendelsohn	
19. Zimmermeister Felsch	III. Abth.
20. Ziegenbesitzer Schwarsenz	
21. Möbelfabrik M. Kozłowiez	II. Abth.
22. Töpfermeister F. Peters	
23. Gerichtsschreiber Schulte	
24. Grundbesitzer Dobrosiński	III. Abth.
25. Fleischermeister Schwөгert	
26. Fabrikdir. v. Ozarbiński	
27. Kaufmann Rosenberg	II. Abth.
28. Maurermeister Wettoke	
29. Kaufmann S. Kayser.	
30. Rechtsanwalt Galon	III. Abth.

besteht, bzw. bestanden hat, scheiden mit Ablauf dieses Jahres die ad 1. 3. 4. 5. 6. und 8. genannten Herren aus.
Im Laufe des Jahres 1901 sind ausgeschieden:
a) Banquier Salomonsohn und
b) Rechtsanwalt Latte
infolge Wahl zum unbesoldeten Stadtrath,
c) Geh. Bergrath Besser
d) Rentier Schröter und
e) Möbelfabrikant M. Kozłowiez
in Folge Verzuges von hier,
f) Director von Grabski
in Folge Todes.

Aus dem scheiden mit Ablauf dieses Jahres die in der gemeinsamen Sitzung des Magistrats und der Stadtverordneten-Versammlung am 14. October d. J. ausgeloozten Stadtverordneten:

Kaufmann S. Kayser und
Maurermeister Th. Wettoke
aus.
Es sind demnach 10 Ergänzungen und 4 Ersatzwahlen vorzunehmen.
Zu wählen sind:

- a) von der I. Abtheilung drei Stadtverordnete zur Ergänzung und zwei Stadtverordnete zum Ersatz bis 31. Dezember 1903, von denen zwei Hausbesitzer sein müssen.
b) von der II. Abtheilung vier Stadtverordnete zur Ergänzung und ein Stadtverordneter zum Ersatz bis 31. Dezember 1903, von denen zwei Hausbesitzer sein müssen.
c) von der dritten Abtheilung, die in zwei örtlichen getrennte Wahlbezirke — den östlichen und westlichen eingetheilt ist — je 2 Stadtverordnete, von denen einer Hausbesitzer sein muss und zwei

I. im östlichen Bezirk:
ein Stadtverordneter zur Ergänzung und ein Stadtverordneter zum Ersatz bis 31. Dezember 1905, von denen einer Hausbesitzer sein muss.

II. im westlichen Bezirk:
zwei Stadtverordnete zur Ergänzung.
Es gehören:

1. zum östlichen Wahlbezirk:
Altstadt, Andreasstrasse, Breitesstrasse, Fleischerstrasse, Friedrichselderstrasse, Heilige-Geiststrasse, Jacowestrasse, Kanonierstrasse, Kastellanstrasse von No. 2 bis 33, Kirchenstrasse, Kirchhofstrasse, Kl. Kirchhofstrasse, Klosterplatz, Königsweg, Krämergasse, Krämerstrasse, Marienstrasse, Markt von No. 1 bis 10 und No. 21 bis 25, Marktstrasse, Mauerstrasse, Mittelstrasse, Mühlenstrasse, Neuer Markt, Neugartenstrasse, Orlowoerstrasse, Parkstrasse, Schulstrasse, Synagogenstrasse, Szymborzerstrasse, Thornerhausstrasse, Thornerstrasse, Viehmarkt, Wallstrasse, Wilhelmstrasse.

2. zum westlichen W. h. bezirk:
Alexandersstrasse, Altepöserstrasse, Bahnhofstrasse mit Bahnhof, Bergstrasse, Brunnenstrasse, Frödrichstrasse, Georgenstrasse, Hoversweg, Jacobstrasse, Karlstrasse, Kastellanstrasse von No. 34 bis 41, Klausenstrasse, Kl. Frierichstrasse, Kreuzstrasse, Markt von No. 11 bis 20, Michael Levystasse, Montwy, Nikolaistrasse, Pakoscherstrasse, Pfarrstrasse, Pöserstrasse, P. strasse, Romboiner Weg, Sedanstrasse, Sigimundstrasse, Solbadstrasse, Th. maberg.
Massgebend für die Zugehörigkeit eines Wählers der III. Abtheilung zum Wahlbezirk ist seine Wohnung zur Zeit der Personenstands-Aufnahme im Herbst 1900.

Die Wahlen finden statt:
I. a) für die III. Abtheilung:
Oestlicher Wahlbezirk:
am Dienstag, den 26. November cr. von 10 Uhr Vormittags bis 5 Uhr Nachm. im Schulhause in der Mittelstrasse.

b) für die III. Abtheilung:
Westlicher Wahlbezirk:
am 26. November cr. von 10 Uhr Vormittags bis 5 Uhr Nachm. im Schulhause in der Georgenstr.

II für die II. Abtheilung:
am 27. November cr. von 10 Uhr Vormittags bis 2 Uhr Nachm. im Schulhause in der Georgenstr.

III. für die I. Abtheilung:
am 27. November cr. Nachmittags von 4 bis 5 Uhr im Schulhause in der Georgenstr.

Die Wahlberechtigten werden hierdurch zu den vorstehend angegebenen Wahlterminen mit dem Ersuchen eingeladen, dem Wahlvorstande mündlich zu erklären, welchen Bürgern sie ihre Stimme geben wollen. Eine Liste der mündlichen Bürger und eine Einladungskarte werden jedem Wähler vor der Wahl zugestellt werden.
Die Einladungskarte ist im Wahltermin dem Wahlvorstande bei der Stimmabgabe vorzulegen; auch aufzubewahren und bei einer etwa nöthig werdenden engeren Wahl, zu deren Abhaltung ein besonderer Termin anberaumt wird, wieder vorzulegen.

Ein Aufruf der Wähler behufs Stimmabgabe findet nicht statt. (3163)

Inowrazlaw, den 24. October 1901.
Der Magistrat.
Trejnies.

Polcam:
Fuzye do polowania, gilzy wszelkich kalibrów, proch, srut, przybitki i wszelkie przybory myśliwskie. Narzędzia rolnicze, węgle kowalskie, smołę i papę na dachy, klepki pod dachówkę, wagi decymalne, smarowidło na osie. Sprzęty kuchenne i domowe. Szafy żelazne.

Ceny możliwie najniższe.
W. KOZŁOWICZ,
Handel zelaza w Inowrocławiu.

Szanownej Publiczności miasta Kruszwicy i okolicy mam zaszczyt jak najuprzejmiej donieść, że z dniem 1-go października objąłem drogą kupna

interes

po pani Skowrońskiej i takowy nadal pod moją firmą prowadzić będę.
Prosząc uprzejmie o łaskawę poparcie mego przedsięwzięcia, kreślę się z wysokim szacunkiem

Stanisław Heil.

Kruszwica.

Tanie czeskie pierze.
Pierze nie podlega cłui
10 funtów świętego dobrego, datego wolnego od kursu pierza 8 m. — 10 funtów lepszego 10 m. — 10 funtów śnieżno białego puchow. datego pierza 15 20, 25, 30 m. — 10 funt. półpuchu 10, 15, 15 m. — 10 funt. śnieżno białego puchow. 20, 25, 30 m. — Puch 8, 4, 5, 6 m. za funt.
Wszystka franko za załaskawą poczt. Zamiana lub zwrot dozwolony za poleśnieniem kosztów przesyłki.
Przy zamówieniach uprasza się o dokładny adres.
Benedykt Sachsel, Loba 19, poczta Pilsno (Pilsen), Oeschy (Bohemen). (3162)

Skuteczność naturalnej metody leczenia w naturalnej stacyi leczenia **Uhlita** w Inowrocławiu ulica Solankowa 2 I.

Silny krwiotok płuc.
Pan S. z T. 86 lat majacy miał przez kilka lat często powracajace krwawienie płuc w najwyższym stadium.
Obok zupełnej niezdolności wypełnienia swego powołania, nastąpiło zupełnie wyczerpanie, nie, nieb wiotkość, zanik miękkosci, spłwca le i t. d. (3160)
Zarządzenie lekutek. Dla wyleczenia tuberkuloznego procesu potrzeba było najprzód stale świątego powietrza, nie drążącego śpioty i podwodnego wilgotnego dymu, a następnie. Później przedsięwzięcia do wzmożenia i pogłębienia odżytki lagodnie saajacych się kuracyo wodne, mianowicie przez polewanie ramion, kolan i ud, wazoziele glonastek i obfitego ruchu.
Ten przedmiot już opuszczonej stal się mimo swej skłonności do suchot taras silnym robotnikiem w kłajim. (Oboryzno każdego rodzaju pośredniczy się w zasięgnięciu wiadomości u ubezpieczonych lub majacych się lepiej.)

Pa do nabycia wo wszystkie kategoriech dzieła pedagogiczne Russena do bardz. przedkij i najwazniejszej nauki obcych jazyków, bez nauuczyciela, z objaśnieniem wymowy i z kluczem, p. t.

Samouczek:
Polsko-niemiecki, kurs wstepny (Elementar) po 25, 60 195 funt., kurs I. 1,35 m., kurs II. 3,55 m.
Polsko-francuzki, kurs I. 2,70 m., kurs II 7,10 m. Gramatyka polsko-francuzka 2,70 mk.
Polsko-angielski, kurs I. 2,70 m., kurs II 2,70 mk.
Polsko-ruski, kurs I. 3,15 m., kurs II. 4,05 m.
Amerykański przewodnik z rozwiązaniem angielskim 1,10 mk. (3147)
Skład główny ulica Złota nr. 6 w Warszawie, wysyła po wysłaniu dzieła tylko po otrzymaniu w górę należącej gotówką lub znaczkami pocztowymi niemieckimi, bo ruska poczta nie wysyła nic na allego. Na opłatę pocztu dopłata do każdej marki po 20 funt., rekomendacya każdej powyłki 25 funt.

Kto chce za tanio cenę użyć skądś co najlpsze, ten niech używa (2960)

Magda
do zarawiania sup, sosów, salat, jarzay itd. jako to Magdalo kapulek bulonowych. Zawisze wieśna na skła iale u

W. Zulladorf,
ul. Fryderykowska nr. 20.
Bardzo dobry (3152)
gościniec
do tego wiatrak z bardz. dobrym młwem 122 morgami osadnej ziemi jest w wielkiej wal, 800 młwoskańców 100000, zaraz do sprzedania. Wiadomości za dotychczasem czeska udziela
W. Kobylński,
Pobiedzka (Padewitz).

Gospodyn
samodzielna, na probstwo pod Poznań potrzebna zaraz przez (3153)
Kujawskie biuro umieszozen Inowroclaw, ul. Aleksandra 1. Elżbieta Wygoda

Paczki i ptyisie
poleca w znanej dobraci pocztien świecie (3162)
Cukiernia K. Wróblewskiego
przy ul. Toruńskiej 5.
Codziennie bulion i paszteciki.
Sztuczne zęby,
probowanie, rwanie zębów, zatruwanie norwów, przerabianie szoszek niedogodnych itd.
Ceny, jak wiadomo, są bardz. niskie, a wykonanie jaknajlepsze. (3161)
J. Bormann,
Rynek nr. 25.
Koncert.
Dwie pary starych koncertowych 2808
skrzyplac
a tanc do nabycia.
Ludwik Świdrowicz,
Guliewko o.

Dom. Dąbrówka p. Barcin
poszukuje od N. Roku **włódarza.**
(3138)

Pomieszkania
mniejsze i większe zaraz lub później do wynajęcia. (3156)
Stanisław Heil
Kruszwica.
Potrzebny jest zaraz **pisarz**
podwórzowy,
płyny, trzeźwy i energiczny. (3157)
Złobzenia piśmienne przyjmuje
Dez. Gozdant
p. Gólcie Mogilno.

Ucznia
zodpowiedniem wykstlenieniem szkolneza przyjmie me (3143)
T. Otmianowski
Poznań-Bazar.

Dom. Węgierce p. Amsee
potrzebuje od 1 stycznia 02 **pasterza**
z 2 własnymi pomocnikami, na wyznie zaslugi i deputat oraz tanyem od mleka, uchwanych olat i sprzedazy. Tylko fachowych ludzi, ktorych juz wiecej lat w oborach rozmowowych pracowal, uwzględnia sie. (3151)
Czeładnika krawieck.
przyjme zaraz na dobrą robotę i stas zatrudnienie
W. Skowroński, mistrz kraw. Ul. Posańska 9. (3158)

Ucznia
z dobrem wychowaniem i dobrami wiadomościami szkolnymi przyjmie zaraz, (3144)
Cukiernia M. Kamińskiego
w Mogilno.
(Dodatek.)

Henryk Sienkiewicz.

PRZEZ STEPY.

Opowiadanie kapitana R. (Ciąg dalszy).

Uspokoilem się wrascie myśla, że to istotnie był strzeżona, ale z pożaru, który już wybuchł w dzień zauważyłem, że zajace, antylopy, bawoły, wiewiórki nawet ciągną popiesznie na wschód, jakby uciekając od tej Kalifornii, do której dążyliśmy z takim wysileniem. Że jednak powstrzeżenie stało się trochę ostatecznie u pała mniejszy, ugruntowałem się ostatecznie w myśli, że z pożar miał miejsce, ale już przeszedł, wierz zaś szuka tylko psygy gdzieindziej. Trzeba nam było tylko dotrzeć jak najprędzej na miejsce, by się przekończył, czy szlak pożarny można przebyć, czy też należy go obejść. Wedle mego wyobrażenia, do gór Sierra Nevada nie mogło być już więcej jak trzysta mil angielskich, czyli około dwudziestu dni drogi, postanowiłem więc dążyć do nich, choćby ostatnim wysiłkiem.

Jechaliśmy teraz nocami, bo w południowych godzinach upał osłabiał niezmiernie zwiezięta, a między wozami zawsze było trochę ciepła, w którym mogli w dzień odpocząć.

Jednej takiej nocy, którą — nie mogąc się już utrzymać ze zmęczenia i rany na koniu — zdecydowałem na wozie przy Lilian, ułożyłem na głowie świadanie i sgrzytkót trójcy o jakiś szczególniejszy grunt, a jednocześnie okrzyki: „stop! stop!” rozległy się na całej długości taboru. Zeskoczyłem natychmiast z wozu i przy blasku księżycy ujrzałem wczelników schylonych ku ziemi i wpatrujących się w nią pilnie, a jednocześnie doszedł mnie głos: „Ho! kapitanie jedźcie z nami!” Schyliwszy się, pomacałem grunt — istotnie byliśmy na spalonym stepie.

Zatrzymałem tabor natychmiast i staliśmy resztę nocy na miejscu. Nazajutrz, skoro słońce weszło, dziwny widok uderzył nasze oczy. Jak okiem sięgnąć, opanowała się płaszczyna czarna, jak węgiel; niktynko wszystkie krzawy i trawy były na niej spalone, ale ziemia zeszklona tak, że nogi naszych mułów i kół wozu odbijały się w niej jak w przezroczu. Nie mogliśmy dobrze dostrzedz, jak szeroko przeszedł pożar, bo widnokrąg zamglony był jeszcze strzeżoną; kasałem jednak bez wahania nawracać ku południowi, by dotrzeć do krańca szlaku zmiast hazardować się na zgłiszosa. Wiedziałem z doświadczenia, co to jest podróż spalonym stepem, gdzie niema jednego źdźbła trawy dla zwierząt; pnie zaś zaś ogleń szedł widocznie z wiatrem w kierunku północnym, spodziewałem się, idąc ku południowi, dosięgnąć początku pożogi. Ludzie wypelnili wprawdzie mój rozkaz, ale dość niesubtelnie, bo podążał on za sobą Bóg wie jak długą zwłokę w podróży. W czasie południowego odpoczynku strzeżona rzedniała coraz bardziej, a upał zato stawał się tak straszny, że aż powietrze drżało z gorąca, i nagle stało się coś takiego, co za cud można było uważać.

Oto niespodzianie owe mgły i dymy rozsunęły się, jakby na skinienie, i przed oczyma naszymi ukazały się Sierra Nevada zielone i uśmiechnięte, cudne, pokryte błyszczącymi śniegami na szczytach i tak blisko, że gołem okiem mogliśmy odróżnić szczyty w górach, zielone stoki i lasy. Zdawało nam się, że loch powiew świeży, pelny żywnego zapachu jodeł, dolatuje nas przez zgłiszosa, i że za kilka godzin dosięgniemy ich stóp kwiecistych. Na ten widok ludzie wyniszczeni tą straszną pustynią i trudami, poczęli prawie od zrywów odchodzić z radością; jedni padali na ziemię ze śluchaniem, drudzy wyścigali ręce ku niebu lub wybuchali śmiechem. Inni pobiedli, nie mogąc ani słowem przemówić. Objeździłem z Lilian płakaliśmy także z radości, która mieszała się we mnie ze zdumieniem, bom sądziłem, że najmniej sto pięćdziesiąt mil dzieł nas jeszcze od Kalifornii. A tymczasem góry śmiały się do nas przez zgłiszosa i rdawały się, jakby przez czarodziejską jakis, przybliżyły i pochyliły ku nam, i zapraszały i nęciły. Choć godziny wyznaczone na spoczynek nie minęły, ludzie, ani chcieli słyszeć o dłuższym pozostawianiu na miejscu; chorzy nawet, wykłajając swe wyżółkłe ręce z podochodów płócianych, prosili, by sprzągnąć natychmiast i jechać. Różno i ohotnie ruszyliśmy naprzód, a do sgrzytu kół po zwęglonej ziemi łaczyły się klaszkania z błoków, śpiewy i okrzyki. O objeżdżaniu spalonego szlaku nie było już mowy.

Pocóżto i objeżdżać, skoro o kilkanaście mil dalej była już Kalifornia i jej cudne góry Snieżyaste! Stężyliśmy więc na przelać. Tymczasem strzeżona znou z dziwną nagłością przesłoniła nam nasz widok promienny. Uplywały godziny, wiodnogrą stawał się coraz krótszy; wrascie słonece zaszło, zrobiła się noc, gwiazdy samogotowały niewyraźnie na niebie, a my ciągle jechaliśmy

naprzód. Góry były jednak widocznie dalej, niż się zdawały.

O północy muły poogęły kwiczyć i opierać się, w godzinę zaś późniejsz tabor stanął, bo więksi zaczęli zwierzać poślada się na ziemię. Lu dzie próbowali ją podnieść, ale nie było sposobu. Cała noc nikt oka nie zmrugnął. Przy pierwszym promienisku światła wzrok nasz polecał chwilowe w dal... nie inszal nic. Czarna żałobna pustynia ciągnęła się jak okiem sięgnąć, jednostajna, głucha i odrzynająca się surową linią od widnokręgu: gór wczorajszych nie było śladu.

Ludzie osupieli, mnie zaś złowróżbny wyraz; „st! st! morgane” objaśnił wszystko, ale zarazem przejął dreszczem od spłiku kości. Co było robić? Idź dalej? A jeśli ta spalona płaszczyna opanuje się jeszcze przez setki mil? Wracść? A nieź tam za kilka mil koniec pożarnego szlaku? A zresztą czy wzięły zdolają jeszcze zrobić też samą drogę napowrót? Nie śmiałem prawie sięgnąć okiem do dna tej przepaści, nad której brzegiem stanęliśmy wszyscy. Chciałem jednak wiedzieć czego się trzymać. Siadłszy więc na koń ruszyłem naprzód i z pobliskiego wzgórza objeżdłem wokół szerszy widnokrąg. Z pomocą lunety dojrzałem w dalekości jakieś pasma zielone, gdy jednak po godzinie drugi dotarłem na miejsce, okazało się, że była to tylko kałuża, przy której brzożach ogień nie zdolał strawić zupełnie zieleni, a — spalona płaszczyna szła dalej, niż wzrok i szklia. Nie było rady! Naletalo ocajną tabor i objeżdżać pożogę. Tym ciele zwróciłem konia. Spodziewałem się zastąć wozy na tem samym miejscu, gdzie je zostawił, albowiem dałem rozkaz, by na mnie czekało.

(Ciąg dalszy nastąpi.)

W sprawie zapisu ś. p. St. Woństra

odbierny od p. dr. Kotuszkiewicza następujące pismo: Korrespondenta p. Nowakowskiego z dnia 14 października r. b. niawia mi, abym w sprawie tak ważnej dla społeczeństwa kilka słów odpowiedział.

Dzień przed wczorajszym Towarzystwa Pomocy na Wielkie Kęłostwo z satem w dniu 6-go marca r. b. przybył do mnie pomiędzy godziną 3 a 5 po południu p. Anto ni Nowakowski, a przedstawia mi się, oświadczył, że ma do mnie satanie i pragnie się dowiedzieć, jakiego je stem zdania w sprawie zapisu ś. p. Stanisława Woństra. Przedłożył mi p. Nowakowski potem testament, a którego ohołać wyjątek, przytoczam

„O, tatoja moja wola.

O uznanowienie teje mojej ostatniej woli proszę tylko muszę moją kochana matkę, która prawnie jest moją jeneralną sukcesorką. Nie wątpię, iż matka starszuszka uwzględni moje życzenie — już dla samej tej przysyony, choćby już i nie ze szlachetności; z wzgledów, że rodzicielskiego miłajba nie odchylim; tylko 2113 tal. i to jej zaraz po mojej śmierci mają być dane, z satą zaś, którą przy Boskiej pomocy uosowie bez krzywdy i okradziei i bez loteryj uzbierałem, tak ma być rozporządzone:

- Matka Honorata Pelagia Bronisła Waloska } Zegrzda J. Widwiga }

każda z tych sześciu osób ma pobierać dożywotnie pensję roczną po 100 talarów; razem talarów szesćset! Na przy padek zaś śmierci jednej z tych osób utrącają wszystkie razem z tych sześciuset talarów rocznie talarów trzydzieści, tak, a ostatnia z pozostałych osób miałaby rocznie dochodu czterysta pięćdziesiąt talarów.

Dalej legata miałaby dla siebie, legat 1000 talarów dla ubogich miasta Kołłowa, oraz legat 100 talarów dla kołłolów.

Z reszty zaś po satego mająku utworzy mój egzektor testamentu stypendydm dla kastelejczy się biednej młodzieży polskiej bez różnicy wyznania pod moim na zwłaskiem i odda je p. dr. Woństrze, który ma być w tym wy płacającym rent osobom zamieszkanym.

Mo koszych korowodach powiadział w końcu p. Nowakowski, że prosi mnie, abym na wczorajszym sebraniu oświadczył, że on natychmiast gotówkę Dyrekcyi słowy, hipoteki zaś zaplaże mecessarny Wołkowiemu, posłowi Jaryskiewicowi owoi! mnie, abymy po jego śmierci regulowaliśmy tych te się satję!

Ne znam p. N. wcale i przekonanym byłem, że to są jego najscorsze intencje. Na wczorajszym sebraniu oświadczyłem sebraniem obywatelom samizary pana Nowakowskiego.

Porozmawiały się z pp. posłem Jaryskiewicem i mecessarnem Wołkiewicem, w którym dniu sebrano sprawę z p. Nowakowskim ostatecznie satawimy, doniosłem panu N., że 15 września o 6 po południu u niego się stawimy. Ręczył ma pan Nowakowski, twierdząc, że kołłeren-cya nasza nie trwałaby długo, że odesłaliśmy do żywego oburzeni, ale niech razay sobie przypominie, co nas do tego spowodowało. Co oświadczył pan Nowakowski, gdy powiadaliśmy mu, że sprawę tę satawili już dla spokoju własnego sumienia powine się wagiadu na to, że jest, jak każy, śmiertelnym. Komuś to słytyl p. Nowakowski porostobied po swym sebraniu i szlachetnym przyjacielu w rasie rasieł swej śmierci? Czyż ten spakobiera deje dla pozostawłej rodziny, która ma otrzymywać rentę, lepsze gwarancje i jest seron p. N. bliższym, jak instytucya, która ś. p. Woństr tak ukocho!

To nas spowodowało do oposeszenia pomieszkania p.

Nowakowskiego. Pan N. w piśmie swom twierdził, że na ulokowanie kapitałów proponowaliśmy mu „jakieś ogonowe hipoteki na Języcach i Wildzie, i dla tego, że to na przedmieściach, je odrzucał. Różnie i dla sat, że proponowaną mu została hipoteka na domu w Języcach, na którym banku nie ma.

Pan Nowakowski oświadczył, że w rasie wojny dom sznury mogą, sam szachmalni jednakże, że w liście pisanym do dyrekcyi 13 marca 1899 proponujmy i teje ulokowanie kapitałów po ś. p. Woństrze wlasnie na jakim domu na przedmieściach. Widzi, że dalszej to domy mniej wydawa ją się panu N. pewne, a one na wartość chyba przez przyłączenie do miasta szakaly.

Skoro pan Nowakowski oświadczył, że poroczenie członków dyrekcyi osobistym majątkiem mu nie starozy, bo to są ludzie sati mienni, jedno mogą majątek stracić, oświadczył pan Nowakowskiem, że skoro odda legat Towarzystwu, ja gotów jestem rentę, którą ma wypłać, zahipotekować na mojej kamienicy. Wysokość renty wynosiła miała około 1600 m., rentę tę chciałem zahipotekować po banku, nie sądzając od pana Nowakowskiego za dnych hipotek. Kto zna okoliceł stobunki przyszedł musi, że kamienica trzytetytowa z takimi skrzydłami i ogrodem, położona przy ulicy Wielkiej Bzł hakiel dość jest pawną dla zabezpieczenia renty 1600 marek. Pan Nowakowski więc wrasc nieprawde w swej korespondeney napisał, utrzymując, że kapitały należące się Pomocy Naukowej, dopiero po 60.000 marek banku zahipotekował komisya samizerska!

Lecz pan N. widocznie tendencyjny orcas to nowsze tendencyj w oddaniu legatu wynajduje, dośd przyszedł akta w tej sprawie złożona u prezawielnej dyrekcyi. Pan N. w listach swych wlosnie Pomoc Naukową szucha na ostatnie miejsce, gdy tymczasem dla każdego Instytutu kochajęcego ołowika jasno już z pierwszych słów testamentu wypływa; błedy to nieobozayk do matki się z prośbą o uznanowienie swej woli wracać, że ohołdo mu o to, aby matka z wszystkich sukcesorów jedyna, która miała prawo testamentu zapłacić, Pomocy Naukowej oddała, co jej wedle woli swa przypadło. Lecz dalej dowodem niesłabitym, że Pomoc Naukowa jest dalszaniem skoro ja widzę rządowe są głownego spadkobiercy anality, to list widzieli osnego dla spraw niemiowych i sukcesyjnych, pisany do dyrekcyi 2 listopada 1897 r.

W liście tym pisał Instytutowa rządowa, że po opłaceniu legatów oznaczonych, nieobozayk polecił egzektorowi testamentu nasampród panu Behnie, a potem p. Dąbrg i skłemu, aby utworzył fundusz jego imienia i oddał pod zarząd wyryzdeł dyrekcyi Pomocy Naukowej; dla panów tych oznaczył ś. p. testator sa trudny rozsądną pensyę; po śmierci dopiero p. Dąbrgojskiego zamianował p. N. egzektorem testamentu i dla tego zwrócił się urząd celny do Dyrekcyi z szapytaniem, ile Dyrekcyja panu N. za tudy egzektoratwa przesnasc, gdyż sumę tę odłągnęliby od legatu, ed którego pomoc naukowa miała stempel opłać. Z szapytaniem tem, czyby się szlaszał urząd celny do dyrekcyi, gdyż jej sa sukcesora nie uważa? Wiasnora cynam swym podpisem z 8 grudnia 1897 r. w obosensd śp. radcoy Owolokiego, śp. profesora jakowikiego i posła Jaryskiewicowa, szobwał się pan N., że placę będzie dyrekcyi po opłaceniu rent i kosztów, co rocznie pokryłoby te spadu procenta.

Tymczasem do dziesiętego dnia nie Pomoc Naukowa nie zjawiła. Pan Nowakowski twierdził przez saty ośag rozloszonych swych listów, które, gdy się czyta, dawaie jakieś przykre uosule rozg rycości ołowika ogarnia, że jest Towarzystwu szynowy, że pragnie te sprawę zakończyć i Towarzystwu Pomocy Naukowej oddać wszystko, lecz satwia warunki niesłychane, redukując dalszalnosc dyrekcyi przy rozdzielaniu stypendy do zera — sada wrascie pomędzy innymi, aby go dyrekcyja dożywoćmił swym członkiem cbrat.

Pan Nowakowski idaje się szapominać, że społeczeństwo do Dyrekcyi wybrało swyego łona lud i, który już dla Instytutu był szakal. Niez to dobrodziejom oosroonie przekazuje powiesz samu Towarzystwu, nie sata jedynk warunku, aby za to być obranym do dyrekcyi.

Lecz skoro tylko dyrekcyja gotowosc ośake do uwzględnienia wszelkich jako tako możliwych życzęz p. Nowakowskiego i sprawa idaje się być na najlepserj drodze; pan N. wysnajuje nowe tendencyj.

Czyta p. Nowakowski corocznie sprawozdania z czynności dyrekcyi i z tych przekonał się być powinien, że zliczono już dyrekcyi sumy, z których szaszekił sobie ofiarodawcy do śmierci odesłeki i zawsze takowe otrzymywali i otrzymują. Dla oszobżyli widnie zapis ś. p. Woństra pewnym b. i. nie mia!

Pan Nowakowski czel się urasnym korespondenoy samizerską na dniu 14 października r. b., a mianowicie następująco

Tak dzieł sat sprawa, w której narażonym może być na szrank honor i uosowolow i jedney, a interes publiczny z drugiej strony.

Skoro p. N. na tym punkcie takim się okazuje drażliwym, to musi mi przyszan, ośag na mojem zdaniu polegać, że z audych pieniedzy sadow sat się powinnem komuś rachunki już dla szapokojania własnego sumienia, a potem przez wzgląd na opinię. Czyż nie uważa p. N. za najświętasy swój obowiazek, atęby se spadu po ś. p. Woństrze Dyr. jako sukcesorowi rok rocznie rachunki składał?

Przysana mi ję pan N., że na tem miejscu, mojem zdaniem, brak mu jest moralnych, jak prawnych podstał.

Tak bowiem, jak dalszej rzeczy stoję, to w rasie nagłej śmierci pana N. mogłoby nie tylko Tow. Pomocy Naukowej być pozabawione zapisanego kapitału, ale i pobierające dotychczas rentę trzy pozostałe z rodziny zmarłego osoby mogłyby także stracić.

Ne ohoł tu rozstrzygać dalej, że ta uosowolow i prawowolow, o której pan N. tyje w swych listach pisał, szakalno go powinno do oddania Instytutu tego, co jej saony ś. p. Wońster przyszanoy. Niech ta myśl, wyrażona w liście p. Nowakowskiego, pisanym do dyrekcyi 1 marca 1899, że saden za stypendyatyw sa dobroczytno nie odnowi „Wiesny odpoczynek”, nie niepokoi pana egzektora dalszej!

Silachetny i saony obywatel, jak ś. p. Wońster nie ilosyl, sap sęwo swe mienie, na wdaczność stypendyatyw, ohołoi na tylko swej sumie, którą ukochoł, przysporzył obywat il, którzyby jej umysłem i sercem sliżay mogli.

Dr. Kotuszkiewicz.

Sensacyjny postęp
w zakresie higieny kobiecej

Reform.
gorset,

„Zdrowie, piękność“.

D. R. G. M. 51133.

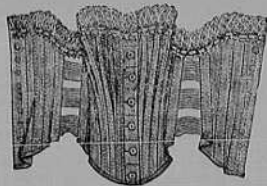
Leży wśmieniecie! Nie wstrzymuje obiegu krwi. Nie wywiera ciśnienia na wątrobę i żołądek, przez co unika się wiele chorób.

Przylega podług kształtów ciała i uwydatnia beznaganną i piękną figurę.

Pisma polecające od lekarzy, jako też nauczycieli naturalnego leczenia, między innymi od panów dr. med. Böhme, radcy zdrowia dr. Bifingera, dr. med. Emila Ecksteina, lekarza dla kobiet dr. Pragera, pani Klary Mucha itd. itd.

Liczne pisma dziękczynne od dam.

Cena: jakość I 9 marek.

Gorsety
zdrowia

po
mrk. 3, 4,50, 4,75, 5,50, 6, 7,50.

Wielki skład
gorsetów na czas karmienia, dla
żen i gorsetów prostujących.

Nowość! „Prosta linia“

Forma „droit devant“.

Przy sprawianiu nowych kostyumów zaleca się każdej damie, aby te nadzwyczaj modne gorsety uwzględniła.

Nie ma ciśnienia, ponieważ są nad żołądkiem wydrążone i zupełnie prosto urządzone.

Tęgie kształty ciała i biodra nie wystają.

Przedłużają talią i nadają młodocianą wysmukłą figurę.

W drylisku 4 mk., w wśmienitym sattin 9 mk.

w jacquard 4,50 mrk., w franc. Jacquard 10—20 mrk.

Wykonanie podług miary, przyjmowanie gorsetów do reparacy i prania.

Pokój do przymierzania stoi do dyspozycyi.

Polecając się łaskawym względom Stan Pań, pozostaję z szacunkiem

E. Anders,

Hotel Basta.

2989

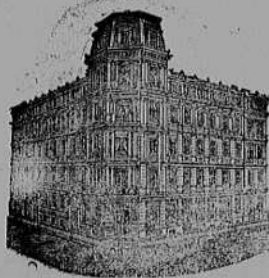
Założona
1873.

„Westa“

Założona
1873.

Bank wzajemnych zabezpieczeń na życie
w Poznaniu.

Zabezpiecza
kapitały płatne przy
śmierci osoby za-
bezpieczonej.
Zabezpiecza
kapitały płatne przy
śmierci osoby za-
bezpieczonej,
z skróconem skład-
kowaniem.

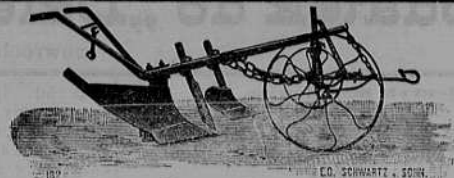

Zabezpiecza
kapitały płatne w
chwili, gdy zabez-
pieczony dożyje
pewnego z góry
oznaczonego wieku
n. p. 50-go lub 60-go
roku życia, lub
zaraz w razie rych-
lejszej śmierci.
Zabezpiecza
kapitały na studia,
wojskowość i posag
dla synów i córek.

Bliźna we własnym domu św. Marcina 61.

Dywidendy udzielono za rok 1899 6% za rok 1900 10%.

2986

Do uprawy jesiennej poleca po cenach fabrycznych:

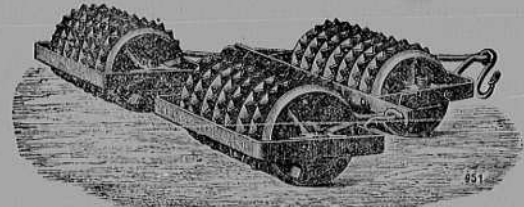
Plugi Sacka do 8, 10, 14" órki.

Plugi dwuskiłbowe „Rekord“.

Brony Laacke'go i siewne.

Walce Cambridge, Crosskill itd.

Dryle Siederslebena, Sacka itd. itd. itd.

Skład machin i narzędzi rolniczych

Fabryki Towarzystwa akcyjnego

H. CEGIELSKIEGO w Poznaniu.

Inowrocław, ul. Fryderykowska 21.

Telefonu nr. 28.

Telefonu nr. 28.

Jedyna polska

M. Jezierski,

Poznań, G. 5,
ul. Małgorzaty nr. 32.
Telefon 470.
poleca

ślonine, brzuchy,
karkówki, szynki

przednie i zadnie solone i wędzone,
sadio, smalec i flaki

oraz towary wchodzące w zakres rzeźnictwa wszelk. rodzaju,
po jak najniższych cenach dziennych w najlepszych gatunkach.
Najtańsze źródło zakupu dla sprzedających z drugiej ręki.
Cenniki na żądanie gratis i franko. (2820)

WARSZAWA

O obowiązku Rodziców

wychowywania swych dzieci po chrześcijańsku
napisał Ks. Marcin Makowski.
Cena 50 fen., z przesyłką 55 fen.
poleca i przesyła odwrotnie
Księgarnia Dziennika Kujawskiego
w Inowrocławiu, ul. Fryderykowska 8.

Węgle

górnosiątkie
ctr. po 1,15 Mk.
polecam wprost z kolei franco
(8142)
w dom.
W. Cywiński,
ulica św. Ducha nr. 33.

8 kart pocztowych,
przedstawiających
Wojsko Polskie z r 1831.
w pięknej kolorowej wykonaniu po
10 fen. sztuka, serya 60 fen., z prze-
syłką 70 fen. do nabywcy
Księgarni Dziennika Kujawskiego.

Stan. Publiczność Szadło-
wie i okolicy polecam się
do wykonywania wszelkich
robót w zakresie
kuśnierski
i **krawiecki**
wchodzących
jako to: do poszywania koż-
uchów itp. dworskich robót.
Kuleszyński
krawiec w Szadłowiech
p. Inowrocław.

MEBLE

każdego rodzaju

wykonane we własnej pracowni, polecam pod długoletnią gwarancją.

Znaczny zapas, rozdzielony w wielkich salach składowych i wielu pokojach okazowych, niedościgniony nawet w przybliżeniu przez żaden z tutejszych i okolicznych tym podobnych składów, jest

bez konkurencji!

Powiększająca się stale ilość odbiorców, jest najlepszym dowodem uczciwości i dobrego prowadzenia interesu.

W interesie każdego leżeć powinno, zanim kupi coś stałe w innym handlu, obejrzeć sobie nasamprzód mój skład towarów rzeczywicie dobrych i wywieść się o nader niskich cenach. Przez to meje den z kupujących uniknie szkody i usiżekę się od drogiej kupna.

CAŁE WYPRAWY

— poczynszy od 160 m. do 8,000 m. — (3129)

Szafy do sukien:

Szafa olszowa, imitacja orzecha przedtem 36,00 m. teraz 29,00 m.
Szafa olszowa, imitacja orzecha z ozd. muszl. przedtem 42,00 m. teraz 36,00 m.
Szafa z drzewa orzech. z ozd. muszl. i prawdziw. pilast. przedtem 65,00 m. teraz 53,00 m.

Szafa do bielizny:

Szafa olszowa z ozdoba przedtem 27,00 m. teraz 24,00 m.
Szafa orzechowa z ozdoba przedtem 36,00 m. teraz 29,00 m.
Szafa orzechowa z ozd. i konsolami frontowym przedtem 54,00 m. teraz 42,00 m.

Krzesła:

Krzesło trzelnowe orzech. imit. bukowe przedtem 3 25 m. teraz 2,75 m.
Krzesło trzelnowe z wysoką poręczą przedtem 3 50 m. teraz 3,00 m.
Krzesło wiedeń. z bożnymi kątami przedtem 4 25 m. teraz 3,25 m.
Krzesło wiedeń. prawdziw. fabrykat austriacki przedtem 4,50 m. teraz 3,75 m.

Łóżka:

Łóżko olszowe imit. orzechowe gładkie przedtem 15,00 m. teraz 11,00 m.
Łóżko olszowe imit. orzechowe z daszkiem przedtem 18,00 m. teraz 15,00 m.
Łóżko orzechowe z daszkiem przedtem 30,00 m. teraz 24,00 m.

Wyrób wszelkiego rodzaju mebli i przedmiotów wyśmienitych.

podług najnowszych rysunków wykonanych w własnej pracowni.

Także na odpłatę!

Także na odpłatę!

Ulica Kolejowa 4a.

Jakób Loevy

Telefon nr. 354.

mistrz stolarski.

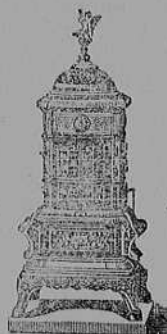
Jedynie wypróbowany środek na uporeczywych kawalerów.

Obraćci ślubne z zakładu złotniczego
M. DUTKIEWICZA, ul. Mała Fryderykowska 5,
w domu apteki Czerwonego Krzyża,
raczą sinnie i skutecznie nawet i w wypadkach
zupelnie rozpaczywych i beznadziejnych.

Piece Junkera i Ruh

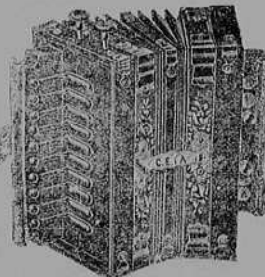
z regulacją przez wskazówkę D. R. G. M. Znacznie przeszło 100,000 w użyciu. Ocenki i prospekty darmo.

są nieprzewyższone. Junker i Ruh. Fabryka żelazna, Karlsruhe w B.

Wyłączna sprzedaż: W. Janczak, ul. Zygmuntowska.

Wielka Sokoła-Koncertowa-Harmonika.

Harmonika Sokolka, wyszła w tych cenach, 33 cm. wysoka, 65 cm. długa, 17 cm. szeroka, miedz. z dwiema moszami balkami opatrzoną, z niel. w. w. blasz. okata narodziłki, sprężynki stalowe, organ. głos. 2 klucze, tylko 4 m., 8 klucze 5 m., 4 klucze 6 m. — Samsona harmonika 6 lat gwarancji, cała z baszerek budowana, która za całkiem niską ceną, ok. 100 zł. — Harmonika 6 kluczy prawdziwych do wylągania, 136 głosów, tylko 15 marek. — Skrzypce dla każdego gracza, imponujące wartości 10 m., tylko 6 marek z amoczeniem. Skrzypce lepsze z pudełkiem i smyczkiem tylko 12 marek. D. klawirny czarno z 5 klawami, na walcach mosiężne tylko 6 marek. A. B. C. D. i Es. klawirny z 6, 7, 8, 10, 12 klawami od 10 do 30 m. itd. Fletrowy, trąbki, bębni dla szkół, muzyki orkiestr. i straży ogniowej. Cello i kontrabas w różnych gatunkach. — Do akordowej i gitarowej cytry polskie nuty: B że coś polskiej, Z z drugim pozarow. i wszelkie inne istniejące. (2728)

Założono 1780 W. EIBICH, Założono 1780
stara polska firma w Poznaniu
I handel: ul. Nowa 11 II handel: ul. Wiktoria 15.
Zamówienia odsyła się, pod największą zadowoleniająca usługą przez pocztę. — Ocenki na żądanie gratis! franko.
Uprasza się o wyraźny adres przy zamówieniu.

Szanownej Publiczności miasta i okolicy donoszę uprzejmie, że (3182)

handel drzewa i materiałów budowlanych,

prowadzony dotychczas przez p. Bethge w Kruszwicy, przeszedł na własny rachunek. Polecam niniejszym uprzejmie mój bogato zaopatrzony skład iaskawej uwidze przy obliczeniu najniższych cen.

Z wysokim szacunkiem
Paweł Seifert.
Kruszwica, w październiku 1901.

Baczność! Baczność!

Kto ma

spalioną garderobę i taką, która przez dłuższe nowienie świeżość farby utraciła,

a. p. paletoty i zimowe rzeczy, bez wyjątku do do gatunku m. w. i. — niemniej futra z postyloem suk'annem i f. i. z. z. garnitury, baranki itd. — chce także re nie gdzie indziej tylko do (2626)

zakładu polskiego

L. KACZMARKIEWICZA

odzież, a także w farbie i fazonis po cenie rzetelnej szybko odbierze.

Zakład odnawiania garderoby, farbiernia i pralnia — chemiczna — w Inowrocławiu przy ul. św. Jakóba 3.

Największym

składem obuwia

na najdalej okrag jest

Specjalny skład obuwia

Rob. Wrzesińskiego

w Inowrocławiu, Rynek II.

Na sezon zimowy polecam trzewiki dla pań, panów i dzieci, dalej buty i wszelkiego rodzaju obuwie w najpiękniejszych fazonach od najprostszych do najgostowniejszych. (2894)

Najlepszy towar po możliwie najniższych cenach

Reparacje wykonuje szybko i starannie.

J. Lenartowski.

Inowrocław, ul. Toruńska 5
Ma na składzie (1393)

obuwie

w wielkim wyborze. Wyroby moje odznaczają się lekkością, trwałością i elegancją.

Zamówienia

wykonują z najlepszego materiału, sumiennie i pod gwarancją co do wygodny i dobrego leżenia

Kto chce nabyć

rzeczywiście dobrą brzytwę niech się uda do niżej podpisanej firmy. (2717)
Brzytwa nr. 1021 1/2" szeroka, dobra wypukło toczona, z etui, pod gwar. 1,50 m. Nr. 1033 1/2" szeroka, nadaw. wypukło tocz., z p'c'nem etui i metal. galkami 2 20 m. Wszystkie kute z najlepszej angiel. stali brzytwe, do używania już wyost. z. Pasek

noży: 1 m., podw. 1,50 m. Masa do ostrzenia paszka 40 łec., miseczka do golenia Biltania 50 łec., pedzel do golenia 50 łec. za szt. Aromatyczny proszek mydlany za 1/2 m. Brzytwa bezpłciowa, bardzo praktyczna a sztukę 3,50 m. Marka 'Triumph'. A raty bospłciow. twa do golenia, marki 'Humboldt', za sztukę 3 m. Wysła za pobraniem post. lub poprzed. nadaniem. Niech załad. każdy naszego bogato ilutr. cennika za darmo i franko. Nazwiska słonecznym piśmie darmo. Hardt & Wundes, fabryka towarów stalowych w Solingen.

Nie ma już ruptury. 2000 marek nagrody temu, kto przy życiu mego pasu rejtrowego bez sprężyn, — nagrodzonego w r. 1901 trzema złotymi medalami trzema najwyższymi odznakami 'krzyż za zasługę' — ale zostanie od swych cierpliwości ruptury zupełnie uwolniony. Na żądanie broszura z tytułem pism dziękczynnych darmo i franko przez biuro: das Pharmaceutische Bureau Valkenberg Holland nr. 76. — Poniżej zagranicą włącz. porto dubeltowe. Dla Niemiec: Ernst Mull, Drogerie Osnabrück nr. 76. (2378)

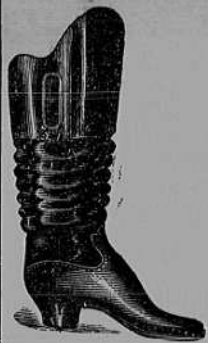
Nowości

wmateriałach na suknie
w pięknym wyborze
i w znanych najlepszych gatunkach
poleca 2787

●● najtaniej ●●
R. Pomorski.

PARCELACYA!

W Czeszewie, powiat Wągrowiecki, są na sprzedaż parcele z budynkami i zastawami od 40 morg począwszy. Ziemia bardzo dobra, z obfitymi łąkami i torfami.
Czeszewo położone jest na przecięciu dwóch szos z Wapna do Gołańcza i z Wągrowca do Koynti.
Najbliższa stacja kolei żelaznej z Gniezna do Nakła — Wapno. Poczta, szkoła i kościół są w miejscu. (2647)
Terminy sprzedaży odbywają się w Czeszewie w każdą środę.
Celem obejrzenia parcel i zawierania punktacji zgłaszać się można do Zarządu dominiowego w Czeszewie.
Listownych informacji udziela na życzenie
Bank Ziemski
w Poznaniu, ulica Wiktoria nr. 2.

Skład obuwia,
butów i trzewików
wszelkiego rodzaju
M. Lenartowski,
Inowrocław,
ulica Fryderykowska nr. 33
w domu r. Bułańskiego.
Poleca jak najużytejsze
miej swoje obuwie, su-
miennie specjalnie na
miarę w konarce po na-
der przystępnych cenach.
(8098)

Kto chce nabyć jak
najlepszą broń myśli-
wską lub strzelby
wszelkiego rodzaju z sa-
dobrej, a nie popaść
w ręce handlarzy, którzy w sposób natrętny
i jarmarozny się polecają i którzy nazwę fabryki
broni bezprawnie sobie przywłaszczają, ten nie-
chaj zażąda mego bogato ilustrowanego i bardzo
zajmującego głównego katalogu, który prze-
syłam franko i gratis. 2416
Każda próba daje dowody
H. Burgsmüller,
puszkarz-ocochmistrz,
Fabryka broni i misternych samopalców
w Krojenssen (Harz) nr. 99

W naszych lasach Balczewskich
i Parchańskich
pod Inowrocławiem,
zniżyliśmy ceny za rapasowe (8046)

suche drzewo opałowe

(szerepy, pieńki i gałęzie), jako też za drzewo
budulcowe, łaty ciosane i lupane.
Zadek Lewin Synowie
w Mogilnie. 2625

Cykorya Resaga
jest najlepsza i najdrowsza!

Dla kawalerów!!!
Ceny pierścionków szersze słotych za parę!
1 0,833 próby 12 m. 0,585 pr. 10 m. dukatowe 93 m.
2 0,833 próby 16 m. 0,585 pr. 28 m. dukatowe 60 m.
3 0,833 próby 20 m. 0,585 pr. 36 m. dukatowe 65 m.
4 0,833 próby 24 m. 0,585 pr. 46 m. dukatowe 78 m.
Na życzenia dostarczam miary; srosta paseczki papieru dobrze odmierzone wystarczą. Za najtaniej pierścionki dostarczam, najlepsze dowód samowienia, jakie od zegarmistrzów odbieram. Za wybór liter, daty i „Bóg z nami“ nie nie liczę. Co się nie podoba przyjmuję z powrotem i zwracam pieniędże; bliższe szczegóły w prospektach. Ilustrowane katalogi oraz listy dziękczynne przesyłam każdemu na żądanie darmo. (1876)
Adres: J. Strzelecki, Mogilno.
Jeden z największych zakładów zegarmistrzowsko-słotniczych w Księstwie (Ella w Inowrocławiu).

Dr. Thompson'a
proszek mydłany
sprawia zupełnie biały biel znę.
Niezrównany środek do prania i mycia.
Należy uważać dokładnie na nazwisko:
„Dr. Thompson“
i na znaczek ochronny: „Lubędź“.
Baczność przed naśladowaniem!!!
Do nabycia we wszystkich lepszych składach kolonialnych, drogeriach i mydlach.
Fabryka proszku mydłanego
Dr. Thompson'a
Düsseldorf

Dr. Brehmera
sławne na cały świat miejsce kuraczej
dla chorych na płucę
w Görbersdorf na Szląsku. (2594)
Lekarski przełożony: Dr. Brehmera.
tajny radca Petri, dawn. dyrektori i asystent Brehmera.
Wyśmienite kuracze zimowe.
Prospekta darmo przez Zarząd.

Otreby żytnie
czyste i zdrowe bez obcej domieszk, pole-
camy za gotówkę po M. 4,85 a na kredyt 5%
dr. żej. Na składzie leży zawsze kilka wagonów,
tak że bez poprzedniego zapytania po każdą ilość
rzeczyść można. Tomaszówka, superafat i kafein
są również zawsze na składzie. (2981)
Stachowski, Litwiński,
Mogilno.

Tylko znaczek „Pfeilring“
przeją prawdziwość naszego
poaletow. Kremu Lanolinowego
Należy wyłącznie żądać
krem lanolinowy
ze znaczką „Pfeilring“
i nieprzyjmować naśladowstw.
Fabryka lanoliny
w Martinikenfelde.
Marka Pfeilring.

Nakładem
Księgarni Dziennika Kujawskiego
wyszł z druku
ILUSTROWANY
KUCHARZ POLSKI.
Praktyczny podręcznik kuchenny i śpi-
tarniany zawierający wypróbowane przepisy
gotowania tanich a smacznych potraw,
pieczenia ciast, smażenia konfitur, przyrzą-
dzenia marynat, lodów, galarek, kremów, fa-
brykacyi likworów itp. itp. podług recept zna-
komitych kucharzy i gospodyń z dodaniem
niezbędnych wskazówek
odnoszących się do najróżnorodniejszych za-
jęć w gospodarstwie domowym.
Użyty
Alfred Saint-Paul.
Cena egzempl. 2 m., w trwałej
oprawie 2,50 m.,
z przesyłką 20 fen. drożej.

Fortepiany
i harmonia
najnowszej konstrukcyi,
o pełnym i czwyczo-
nym głosie, nowe i używane
poleca tanio (2922)
A. Drygas,
Poznań, ulica Rycka 33,
narożnik ś. Marcina
Za darmo wysyłam mój wiel-
ki osobny katalog
z w-imi nowymi i
w-otw. stalowych Solingen.
Złote srebrne towary, przedmioty
de gospodarstwa domowego sto-
14 dni na próbę

5 lat
gwarancji
przesyłam brzytwę nr. 27 d.
„konsole“ wydrżona w-łozni-
pochwy 1,50 m. Nr. 29 bardzo
wydrżona 2 m. Nr. 33 nad-
wyczoj wydrżona 2,50 m.
z brodk. ostrożnością D. R. G. M.
(uszkodzenie się niemoż.) 3 m.
W razie niepodobania s-
wzracam pieniędże. (2804)
Emil Jansen, fabr. dem wysoki
Wald Solingen 19 P.

Kaszel
śmierzący i miłe w
anaku
Kaisera 8040
karmelki pierśiowe.
2740 nataralnie uwie-
ryżnione w-łoz-
dectw. Porozala pewny
a-utek przy kaszlu, chry-
po, katarze i z-łoz-
nie. Fależytków proszę
nie przyjmować. Poczka
25 fen. Składy w Inowro-
ławiu: K. Nowakowski,
W. Plechowski, B. Kotkowski.

Prawdziwy
Szodon
jedyna
w Europie,
naj-
znakomitszą
delikatose
wódezaną
poleca 3041

B. Kasproicz
w Gnieźnie.
Ella dla eksportu za
morskiego w HAMBURGU.
Reprezentent H. Dirks.

50 powozów
sowych lub mało używanych
np. slandauer, coupé, ko-
lasy, fastony myśliwskie, do
kucyków, dogarty, omnibu-
sy, dalej przęże nakonec
tanio pod gwarancją na sprzedaż.
H. Hoffschulte. (8578)
Berlin N. W., Luisenstr. 21.

Największa ulga
w kaszlu, chrypcie i kacie
blenu organów oddech-
nych sprawiają prawdzi-
we Carageon karmel-
ki pierśiowe Karóla
Fr. Töllnera w Bre-
menie. Bezczarunkow-
nieškodliwe i łatwo stra-
we.
Woreczek 25 i 40 fen.
Miejsca sprzedaży: drogeria
J. Duszyńskiego i W. Siemian-
skiego. (2962)

DZIENNIK KUJAWSKI
najkuteoczniejszy
organ ogłoszeń
wychodzący w kilku
tygodniach egzem-
plarzy.

Izba
i kuchnia
a berterze, jest w Kra-
marskiej ulicy do wy-
najęcia. (2888)
Fr. Lemański.

Kram
wraz z pomieszczeniem przy
ulicy Fryderykowskiej nr. 93
jest zaraz do wydzierżawie-
nia. (1985)
K. Bochiński.

Ból zębów srodo hatyeh
u-uwu niez-
dnie i natych- last Kroppa
wala na zęby (20%) wata Oar-
vaacol) flakon po 50 fen. ja-
dnie prawdziwy w droge-
ryi „Victoria“, ul. Fryde-
rykowska 25. (8628)

Pianina 3105
i
harmonium
kupuje się dobrze i tanio u
L. Zipperta,
Gniezno, Rynek nr. 6.
Cenniki franko.
Spłaty częścłowe uwzględnia
się.

Kaszel — katar
drczoj najwięcej dzieci. Ka-
tda matka niech próbuje
Aakermanna oszerego soku
porzeczkowego. Butelka po
60 i 100 fen. do nabycia u
J. Duszyńskiego. (1800)

Prawnie dozwolone!
Najb. classie i listopada
Rozucie 12 o agnit
z smien. się główną wy-
grzywaną do marek
300000, 180000, 120000,
90000, 45000, 30000 itd.
Każdy kto raz wygrzywa.
Polecają: składające
się z 100 członków sto-
wzrzyszenie losów s-
rynych
Miesz. wpłata 4 marki
za udział i każde o-
golenie. O zgłoszenia
sprasza się do:
Schwerla & Comp.,
Monopolium 36 nr 174,
(2765)

Gospodyni
z gotowaniem potrzebną
zaraz lub od 1go sty-
cznia do (3140)

Dom. Zacharzew
p. Ostrowo.
Do handlu kolonialnego, win,
cygar i destylacji, poszukują
uczni 3116

z dobrem wychowaniem.
S. Draheim,
Gębice-Mogilno.
Czeladnika młynarskiego
przejmie zaraz (3131)
W. Hartwich,
młynarz w Pakońcu.
Dla markarni w Bronis-
wiu kupuje każdą ilość (2716)
kartofli fabrycznych
po najwyższych cenach trę-
wych i proszą o oferty s-
próbi po 12 funtów.
Józef Chapp, Strzelno.
Telefon nr. 4.

Czeladnika krawieck.
z dobrego warsztatu
przyjmie zaraz (3109)
Pracownia garderoby
męzkiej
Sz. WILIŃSKI, mistrz kraw-
ul. Kasztelńska 37.